

**Stanowisko Fundacji Panoptykon w sprawie art. 32
projektu ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego¹**

Artykuł 32 projektu ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (**dalej: projekt**) dotyczy zasad dostępu Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (**dalej: ABW**) do danych telekomunikacyjnych. Proponowany artykuł 32 powiela rozwiązania przyjęte w art. 28 obowiązującej ustawy z 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (**dalej: ustawa o ABW i AW**). Naszym zdaniem projekt nowej ustawy powinien rozwiązać dwa problemy związane z dotychczasową regulacją: ograniczyć katalog zadań, w związku z realizacją których ABW może sięgać po dane telekomunikacyjne; oraz nałożyć na ABW obowiązek niszczenia pobranych danych.

1. Ograniczenie sytuacji, w których możliwy jest dostęp do danych

Zgodnie z Dyrektywą 2006/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 15 marca 2006 r. w sprawie zatrzymywania generowanych lub przetwarzanych danych w związku ze świadczeniem ogólnie dostępnych usług łączności elektronicznej lub udostępnianiem publicznych sieci łączności oraz zmieniająca dyrektywę 2002/58/WE² (**dalej: dyrektywa retencyjna**) retencja danych przez dostawców usług telekomunikacyjnych ma na celu zapewnienie dostępności tych danych na potrzeby **dochodzenia, wykrywania i ścigania poważnych przestępstw**. Dyrektywa nie upoważnia państw do wykorzystywania danych podlegających retencji dla innych celów.

Tymczasem, zgodnie z projektowanym art. 32, ABW ma mieć możliwość uzyskiwania dostępu do danych telekomunikacyjnych w celu realizacji zadań wymienionych w art. 3 ust. 1 projektu, wśród których znajduje się m.in. prowadzenie działań profilaktyki kontrwywiadowczej czy uzyskiwanie informacji mogących mieć istotne znaczenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego.

Naszym zdaniem niezbędne jest dostosowanie przepisów regulujących dostęp ABW do danych telekomunikacyjnych do wymogów wynikających z dyrektywy retencyjnej. Dlatego postulujemy ograniczenie dostępu ABW do danych telekomunikacyjnych – w sposób analogiczny do ograniczeń przewidzianych dla prowadzenia kontroli operacyjnej – jedynie do realizacji celów wskazanych w art. 3 ust. 1 pkt 2 projektu.

2. Obowiązek niszczenia pozyskanych danych

Rzecznik Praw Obywatelskich (**dalej: RPO**) zwróciła się 1 sierpnia 2011 r. do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o stwierdzenie niezgodności m.in. art. 28 ust. 1 ustawy o ABW i AW w zakresie, w jakim artykuł ten nie przewiduje zniszczenia tych spośród pozyskanych danych telekomunikacyjnych, które nie zawierają informacji mających znaczenie dla prowadzonego postępowania, z art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji (sygn. K 29/11). Zdaniem RPO brak obowiązku niszczenia danych w powiązaniu z możliwością uzyskania dostępu do nich bez zgody sądu prowadzi do przedłużania stanu nieuzasadnionej ingerencji w prywatność obywateli.

¹ Projekt ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z 1 sierpnia 2013 r.

² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:105:0054:0063:PL:PDF>

Naszym zdaniem projekt powinien uwzględnić treść skierowanego przez RPO wniosku, zwłaszcza pod biorąc pod uwagę fakt, że został on poparty przez Prokuratora Generalnego i Marszałek Sejmu. W związku z tym postulujemy dodanie do projektowanego art. 32 ustępu regulującego procedurę niszczenia informacji nieistotnych z punktu widzenia prowadzonego postępowania, chociażby na kształt rozwiązań przyjętych w art. 20c ust. 6 i 7 ustawy z 6 kwietnia 1990 r. o Policji.

Pominięcie tej zmiany jest tym bardziej niezrozumiałe, ponieważ prowadzi do utrzymania odmiennych standardów ochrony prywatności obywateli w zależności od rodzaju służby, która pozyskuje dane telekomunikacyjne w sposób przewidziany w ustawie Prawo Telekomunikacyjne.

Przygotowanie nowej ustawy regulującej działalność Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego stanowi doskonałą okazję do uzupełnienia istniejących regulacji o elementy gwarantujące ich zgodność z Konstytucją i obowiązującymi Polskę normami europejskimi. Modyfikacja art. 32 projektu, tak by możliwość uzyskiwania danych telekomunikacyjnych ograniczała się jedynie do rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania poważnych przestępstw podlegających właściwości ABW, a dane nieistotne dla postępowania podlegały zniszczeniu, pozwoli na uniknięcie konieczności dalszych zmian w ustawie w przypadku uznania przez Trybunał Konstytucyjny, że przepisy te są niekonstytucyjne.